

MAA-AMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 27.02.2024

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 26.02.2029

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8; LKS § 53 lg 1

Teabevaldaja: Maa-amet

KORRALDUS

27. veebruar 2024 nr 1-17/24/512

Järva maakonna Hällimäe kruusamaardla registrikande muutmine

OÜ Revelstok esitas Maa-ametile Hällimäe kruusamaardla ehituskruusa aktiivse tarbevaru osalise ümberhindamise ja täiendava täitekruusa ja täiteliiva aktiivse tarbevaru kinnitamise aruande „Hällimäe kruusamaardla Hällimäe karjääri mäeeraldise jääkvaru hindamine (varu seisuga 04.05.2023)“ (saabunud 08.02.2024, kirja registreerimise nr 9-3/24/253-3, edaspidi *aruanne*). Aruanne on koostatud Hällimäe karjääri mäeeraldise piires 2022. a rajatud nelja puuraugu ja üheksateistkümne kaevandi geoloogiliste andmete ja proovide tulemuste põhjal.

Kaevandamise tulemusel on selgunud ja sellele on tähelepanu juhitud ka 2014. a kontrollmarkšeidermõõdistusel, et Hällimäe karjääri mäeeraldise piiresse jäävad lisaks kruusasetetele ka aluspõhjakiivid. Aruande eesmärgiks oli saada selgust mäeeraldise geoloogilisest ehitusest, mäeeraldise piires lasuvate maavarade kasutusalaadest ja nende kogusest.

Aruandes moodustatud varuplokid (aruandes 1., 3. ja 4. plokk) paiknevad Järva maakonnas Järva vallas Aruküla külas riigile kuuluval Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisel oleval katastriüksusel Hällimäe karjäär (tunnus 31401:002:2970), mille volitatud asutus on Maa-amet.

Geoloogiline uuring on läbi viidud lähtudes 17.12.2018 vastu võetud keskkonnaministri määruse nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöo ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“ (edaspidi nimetatud Korra) nõuetest. Uuritud maavara liigitus täitekruusaks ja täitelubjakiviks.

Aruandes moodustatud varuplokid hõlmavad osaliselt Hällimäe kruusamaardla ehituskruusa aktiivse tarbevaru 1. plokki ning asuvad suures osas OÜ-le Revelstok antud kaevandamisloa nr L.MK/317719 mäeeraldise Hällimäe karjäär piires. Aruandes on kirjeldatud, et Hällimäe karjääri mäeeraldise jääkvaru arvutuses 1994. a jäeti mäeeraldise piiriäärsed nõlvad (nõlvatervikud) varu arvutusest välja. Sellest tulenevalt olid arveloleva 1. ploki ja Hällimäe karjääri mäeeraldise nõlvapiirid kaldus. Aruandes moodustatud 1., 3. ja 4. plokkide nõlvadel on piirid moodustatud täisnurga all ehk osaliselt, nõlvatervikute osas, jäävad aruandes moodustatud plokid väljapoole olemasoleva mäeeraldise piiri. Plokkidele vertikaalsete servade arvestamine vastab Korrale.

Aruandes moodustatud varuplokid kattuvad II kategooria kaitsealuse liigi *Triturus cristatus* (harivesilik; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9118059) ja III kategooria kaitsealuse liigi *Rana arvalis* (rabakonn; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9118013) elupaikadega. Aruandele on lisatud MTÜ Põhjakonn 2019. a eksperthinnang “Eksperthinnang Hällimäe kruusakarjääri

harivesiliku ja rabakonna populatsiooni kaitsmiseks kaevandamistegevuse ajal ja ala korrastamise soovitusel liikidest lähtuvalt”.

Eksperthinnangu kohaselt võib jätkata maavara kaevandamist Hällimäe karjääris, välja arvatud karjääri ida- ja kaguosas, kus paiknevad harivesiliku ja rabakonna sigimisalad ja talvitumisalad. Sellest lähtuvalt mäeeraldise ida- ja kaguosas täiendavat uuringut ei tehtud ja need alad jäeti aruandes varu arvutusest välja. Aruandes tehakse ettepanek kustutada maavarade registrist Hällimäe karjääri ida- ja kaguosas 4,58 ha suurusel alal 1. ploki ehituskruusa aktiivne tarbevaru.

Eksperthinnangus on välja toodud, et kaevandamisel on oluline järgida, et mäeeraldise see osa, kus veealune kaevandamine võib toimuda, kuid kus praegu asub maismaa, on harivesiliku ja rabakonna poolt kasutusel varjumispaiga ja toitumisalana. Juhul kui kaevandustegevuse käigus luuakse alale uusi madalaid, kuid järvega mitte seotud veekogusid, siis võivad need olla kahepaiksetele atraktiivseteks sigimiskohtadeks, eriti kui selles piirkonnas kevadhooajal kaevandustegevust ei toimu. Kahepaiksetele on olulised ka ajutised suve teises pooles ära kuivavad veekogud. Kirjeldatud veekogudest läbi sõitmist ja nende sügavamaks kaevamist tuleb vältida aprillist kuni augusti lõpuni. Kahepaiksed väldivad veekogu, kus igapäevaselt kaevandustegevus toimub, seega veekogudes, kus enne sigimisperioodi algust (aprillis ja mais) igapäevaselt kaevandatakse, võib tegevust jätkata. Oluline on segamatult säilitada veekogusid, mis kevadperioodil olid puutumatult maastikus ning kuhu kahepaiksed kuded võisid. Seega on oluline planeerida, mis piirkonnas kevadel ja suvel kaevandada plaanitakse ning ühes ja samas piirkonnas pidevalt kaevandada, selleks, et kahepaiksed seal olevatesse veekogudesse ei sigiks. Sellise tööde planeerimisega hoitakse ära nii täiskasvanud isendite hukkumine kaevandustegevuse käigus kui noorjärede hukkumine sigimisveekogudes.

Keskkonnaameti korralduses 27.07.2020 nr DM-109101-10, millega anti keskkonnaluba nr L.MK/317719, on käsitletud kaitsealuste liikide elupaikade esinemine Hällimäe karjääri alal, kuid kaitsealuste liikidega seonduvaid tingimusi loale seatud ei ole.

Maa-amet peab põhjendatuks Hällimäe karjääri ida- ja kaguosas, kus paiknevad harivesiliku ja rabakonna sigimisalad ja talvitumisalad, maavara arvele jätta, kuid hinnata ümber passiivseks. Maavarade registri andmetel on passiivseks ümberhinnataval alal arvel 73 tuh m³ ehituskruusa, mis on uuritud vastavalt keskkonnaministri 26.05.2005. a määrusele nr 44.

Maa-amet maavarade registri vastutava töötlejana on aruande läbi vaadanud ning nõustub muutma aruande alusel maavarade registri kannet.

Maapõueseaduse § 21 lõigete 1 ja 2 ning § 23 lõigete 2, 6 ja 7 ning § 42 lõike 3 punkti 7, Korra § 45 lõike 2, keskkonnaministri 08.06.2022 määruse nr 25 „Maavarade registri asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus“ §-de 3 ja 7 ning § 9 lõike 1 punkti 1 ning keskkonnaministri 02.05.2016 määruse nr 7 „Maa-ameti põhimäärus“ § 6 lõike 2 punkti 18 alusel:

1. Otsustan muuta OÜ Inseneribüroo STEIGER koostatud aruande alusel seisuga 04.05.2023 maavarade registris Hällimäe kruusamaardla registrikannet ja kinnitada aruandes esitatud piirides varu järgmiselt:
  - 1.1. täitekruusa aktiivne tarbevaru pindalal 10,04 ha – 63 tuh m³ (aruandes 1. plokk),
  - 1.2. täitekruusa aktiivne tarbevaru pindalal 10,04 ha – 82 tuh m³ (aruandes 3. plokk, 1. ploki lamamis, allpool põhjavee taset),
  - 1.3. täitelubjakivi aktiivne tarbevaru pindalal 10,04 ha – 256 tuh m³ (aruandes 4. plokk, 1. ja 3. ploki lamamis).
2. Hinnata ehituskruusa aktiivne tarbevaru ümber passiivseks pindalal 4,58 ha – 73 tuh m³ (5. plokk, kaitsealuste liikide elupaik).

3. Viia registrisse (registrikaarti nr 0179) kande muudatus sisse vastavalt korralduse punktidele 1 ja 2.
4. Korraldus teha teatavaks OÜ-le Revelstok, OÜ-le Inseneribüroo STEIGER, Keskkonnaametile ja Järva Vallavalitsusele.

Korralduse peale on võimalik esitada vaie Maa-ametile haldusmenetluse seaduses sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor